

ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ, МЕТОДИ Й ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ СЛУХАЧІВ КАФЕДРИ ВІДКРИТИХ ОСВІТНІХ СИСТЕМ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

С. Касьян

У нову інформаційну епоху ЮНЕСКО розглядає освіту як основоположний елемент прогресу й особливу увагу у різних сферах суспільної діяльності приділяє інноваціям, що мають містити в собі високий динамізм, швидке зростання нових знань, інформації, технологій. За таких умов підвищується соціальне значення держави у забезпеченні доступу до якісної освіти, високого рівня знань, можливості набуття відповідних умінь, компетенцій через надання закладам освіти академічної мобільності і свободи.

Саме суспільне консенсусне розуміння того, що освіта – це один із головних факторів цивілізаційного, економічного розвитку держави, дає сьогодні поштовх до стратегічного розв’язання завдань і забезпечення системного реформування національної освіти, адекватної модернізації та інтеграції її до європейського економічного, культурного, інформаційного простору [1].

Виходячи з того, що освіта в сучасних умовах є фактором, який забезпечує розвиток суспільства, потрібні нові форми та методи навчання, які б відповідали сучасним технологіям. Тому доцільно замінити традиційну «накопичувальну» освіту на освіту «проблемно-визначальну» [2]. Ми вважаємо, що навчання на курсах підвищення кваліфікації відбуватиметься набагато успішніше, якщо слухачі самостійно формулюватимуть завдання і, виходячи з власного життєвого досвіду, виконуватимуть їх. Вони можуть продукувати інформацію самостійно, визначати й обговорювати проблеми, знаходити шляхи їх розв’язання, спостерігати і планувати. Слухачі мають змогу застосовувати нові знання та навички на практиці, створювати зворотні зв’язки.

Ми розглядаємо інтерактивні методи навчання як спеціальну форму організації пізнавальної й комунікативної діяльності, упродовж якої слухачі залучаються до процесу пізнання, мають можливість розуміти й рефлексувати з приводу того, що вони знають і над чим міркують.

Зважаючи на це, кафедра відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій у своїй освітній діяльності активно застосовує сучасні технології, які дають можливість інтенсифікувати освітній процес на курсах підвищення кваліфікації не лише в групах, які навчаються на кафедрі, а й в групах інших кафедр.

На кафедрі створено єдиний інформаційний простір, за допомогою якого ми виконуємо низку важливих завдань:

- підвищення ефективності освітнього процесу;
- розподіл навантаження по користувачах;
- ухвалення більш ефективних управлінських рішень;
- оперативний доступ до організаційної, освітньої та наукової інформації щодо діяльності кафедри в режимі 24/7;
- економія як матеріальних, так і людських ресурсів;
- скорочення обсягу роботи, не пов’язаної із прямими обов’язками науково-педагогічних працівників;
- можливість економії часу;
- резервне копіювання, архівування.

Єдиний інформаційний простір кафедри також дає можливість створити освітній простір для розміщення навчальних матеріалів груп

підвищення кваліфікації. Такий інформаційний простір створено в 2017 навчальному році і як експеримент проведено курси підвищення кваліфікації з двома групами із Борзнянського району Чернігівської області. Експеримент пройшов успішно, і за результатами цього експерименту в 2018 навчальному році уже підвищують кваліфікацію 3 групи слухачів (більше ніж 70 осіб) цього району.

У групах за категорією «Система відкритої освіти та технології дистанційного навчання (на базі Борзнянської РДА Чернігівської області)» здійснюється апробація використання інтерактивних форм спілкування та навчання з використанням сервісів Office 365:

SharePoint (дозволяє керувати й обмінюватися освітнім контентом, знаннями та програмами, щоб ефективніше працювати в команді, швидко знаходити інформацію та взаємодіяти з усією групою слухачів);

Yammer (дає змогу організувати консультації в режимі онлайн та офлайн, ділитися інформацією зі слухачами в групі й організувати роботу над проектами з колегами та слухачами в групі);

Video (зручний сервіс, щоб ділитися зі слухачами відеозаписами, презентаціями, семінарів тощо);

OneDrive (необмежений простір для збереження файлів в єдиному розташуванні, забезпечуються широкі можливості для того, щоб ділитися файлами з колегами і слухачами та відкривати їх із будь-якого пристрою, підключеного до Інтернету);

Forms (сервіс, який призначений для створення опитувань, тестів та голосувань за лічені хвилини. Дає змогу надсилати їх визначеним слухачам і легко переглядати результати в реальному часі).

Комплексне використання сервісів Office 365 науково-педагогічними працівниками кафедри в освітньому процесі курсів підвищення кваліфікації призвело до створення штучно побудованої системи, яка забезпечує навчальну мобільність, групову співпрацю викладачів та слухачів і використовує хмарні сервіси для ефективного, безпечного досягнення навчальних цілей, тобто *хмаро орієнтованого навчального середовища*.

Науково-педагогічні працівники кафедри активно використовують в організації освітнього процесу технологію перевернутого навчання, що полягає в попередньому ознайомленні слухачів на дистанційному етапі з новим навчальним матеріалом, а вже на третьому очному етапі — здійснюється короткий розбір проблемних моментів, закріплення теоретичних знань і вироблення практичних навичок.

На дистанційному етапі на платформі eFront або в єдиному освітньому середовищі групи розміщуються навчальні матеріали (відеозаписи лекцій, тексти занять тощо), а на третьому етапі на очних заняттях ці питання обговорюються ґрунтовніше, оскільки слухачі вже підготовлені.

Стосовно організації освітнього процесу необхідно зауважити, що на кафедрі з 2018 року запроваджено авторський тематичний курс «Інтерактивні технології у закладах вищої освіти» (колектив авторів: НПП кафедри ВОСІКТ та фахівці інших кафедр). За цим курсом, відповідно до заявок слухачів, заплановано навчання трьох навчальних груп (63 особи).

Відповідно до робочого навчального плану, на очних та дистанційному етапах підвищення кваліфікації розглядатимуться такі теми занять і спецкурсів:

1. Інформаційно-комунікаційні та інтерактивні технології в освітньому процесі.
2. Теоретичні аспекти методики використання вебінарів в освітньому процесі.
3. Інтерактивні педагогічні технології в закладах вищої освіти.
4. Методика організації та проведення вебінарів.
5. Практичні аспекти підготовки вебінару.
6. Коучингові технології в закладах вищої освіти.
7. Основні інструменти в коучингу та робота з ними.
8. Соціальна мережа як інструмент взаємодії викладача і студента.
9. Технологія веб-квесту в освітньому процесі.
10. Інноваційні технології та рішення для освітнього процесу.
11. Тестові технології моніторингу та контролю знань.
12. Електронне тестування як елемент перевірки засвоєння знань.

Технологія створення із використанням платформ Google та Office 365.

13. Дистанційне тестування як метод визначення компетентності учнів.
14. Додатки Google для продуктивності та співпраці.
15. Цифрові інструменти для інтерактивного заняття. Особливості проведення інтерактивного заняття з використанням ІКТ.

Використання Google Classroom для навчання й оцінювання студентів.
Цифрові інструменти для створення інтерактивних вправ: Quizlet, LearningApps, Padlet, Poll Everywhere, Classtools.

Також для урізноманітнення інтерактивних методів та форм проведення занять на дистанційному етапі курсів підвищення кваліфікації ми застосовуємо хмарні технології і за допомогою сервісів Google також (G Suite, Google сайти, Google диск, форми Google тощо).

З метою обговорення проблемних питань, як додатковий елемент спілкування після онлайн або офлайн лекцій, семінарів та інших видів занять за певною тематикою, науково-педагогічні працівники на дистанційному етапі в своїх навчальних групах використовують такі інтерактивні методи навчання, як форуми.

Для активізації освітньої діяльності, окрім інших технологій, ми застосовуємо змішані методи навчання. Завдяки створеній бібліотеці кафедри на сайті Університету, слухачі мають можливість самостійно поглиблювати знання за певною темою у зручний для них час.

Електронна бібліотека створена за допомогою безкоштовного сервісу Ourboox — простої безкоштовної платформи для електронних книг з

ЛІТЕРАТУРА

1. Активні та інтерактивні технології навчання // Віхи століть. — 2004. — № 4. — С. 48–74.

ілюстраціями. Платформа Ourboox дає змогу користувачам додавати текст будь-якою мовою, сумісною з html5, також ілюстрації у форматах jpeg, png або gif, вставки різного медіа-вмісту з інших веб-сайтів, наприклад YouTube, Vimeo, SoundCloud та інші.

Кожна електронна книга ідентифікується за власною URL-адресою, і її можна редагувати навіть після публікації. Зміст на Ourboox не захищено цифровими правами, тому його можна легко індексувати та знаходити різними пошуковими системами.

Викладачі кафедри також активно використовують персональні сайти, які зроблені засобами Google та Wix. За допомогою Wix легко та зручно створювати сайти, навіть новачкам. Перевагами цього движка є те, що він забезпечує добре тюнінгований дизайн вайт, а також введення великої кількості дрібних функціональних елементів.

За допомогою цих сайтів слухачі, які навчаються не тільки на нашій кафедрі, а й на інших, мають доступ до усіх навчальних матеріалів у зручний для них час.

Отже, характерною ознакою сьогодення є зростання темпів зміни сучасного суспільства та його інформатизації. Комп'ютери та інформаційні технології розвиваються для того, щоб допомагати людям мислити, діяти й ефективно навчатися. Вони розширюють можливості професійної діяльності та вимагають опанування новими знаннями та навичками.

Різноманітні аспекти впровадження інтерактивних технологій науково-педагогічними працівниками кафедри в освітній процес курсів підвищення кваліфікації та пов'язані з цим формування та розвиток відповідних компетентностей у педагогічних працівників є актуальними в галузі післядипломної педагогічної освіти.

За результатами діяльності кафедри щодо запровадження інтерактивних форм і методів та технологій навчання, можна стверджувати, що такі форми та методи виконують кілька функцій для задоволення інформаційної, комунікаційної та технологічної потреби сучасного педагога, а саме як:

- середовище для навчання й обміну знаннями;
- платформа для організації освітнього процесу;
- інструмент навчання, який дає змогу швидко, ефективно та без зайвих труднощів розв'язувати завдання для досягнення освітньої мети.

Зараз, у період впровадження Концепції «Нова Українська школа» в практичну діяльність закладів освіти України, використання інтерактивних форм і методів навчання є особливо актуальним на курсах підвищення кваліфікації у закладах післядипломної освіти взагалі, післядипломної педагогічної освіти, зокрема.

2. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) / В. Г. Кремень. — Київ : Грамота, 2003. — 216 с.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Г. Гребенькова

Одним із пріоритетних напрямів освітньої політики є вивчення проблеми удосконалення системи організації професійної освіти завдяки впровадженню компетентнісного підходу.

Орієнтація змісту підготовки майбутніх фахівців на потреби ринку праці та сучасні економічні виклики, удосконалення процесу формування їхньої професійної компетентності є актуальним завданням для модернізації й розвитку освіти, забезпечення її випереджувального характеру та